

طرح دوره (Course Plan)

نام دوره (درس)	مخاطرات طبیعی و انسان ساخت
پیش نیاز	ندارد
نام گروه آموزشی	سلامت در حوادث و بلایا
نام استاد	دکتر کیومرث اله بخشی
رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان	ترم ۱ دکترای تخصصی (PhD) سلامت در حوادث و بلایا
تعداد و نوع واحد	۲ واحد (۱/۵ واحد تئوری، ۰/۵ واحد عملی)
نیم سال تحصیلی	دوم ۱۴۰۲-۱۴۰۳
نحوه برگزاری کلاس ها	حضور
روز و ساعت کلاس	سه شنبه ساعت ۱۰:۰۰ الی ۱۲:۰۰

شرح درس

مخاطرات پیرامون انسان که به طور روزمره با آن مواجه هستیم به دودسته کلی طبقه بندی می شوند: مخاطرات طبیعی مانند زلزله، سیل و طوفان و همچنین مخاطرات انسان ساخت و تکنولوژیکال نظیر جنگ، حوادث صنعتی، آتش سوزی، حوادث جاده ای. در این درس انواع این مخاطرات مورد بحث قرار گرفته و روش های برنامه ریزی و مقابله با آنها در نظام سلامت ذکر می گردد.

هدف کلی درس

آشنایی دانشجویان با انواع مخاطرات طبیعی و انسان ساخت و وضعیت وقوع آن‌ها در دنیا و ایران و نحوه پیشگیری، کاهش اثر و مدیریت اثرات سلامتی ناشی از آن‌ها

اهداف اختصاصی

از دانشجویان انتظار می‌رود که در پایان این دوره بتوانند:

۱. با تعاریف و مفاهیم پایه حوزه مخاطرات طبیعی و انسان ساخت آشنا شوند.
۲. پایگاه‌های داده موجود در زمینه مخاطرات طبیعی و انسان ساخت را بشناسند.
۳. اپیدمیولوژی انواع مخاطرات در دنیا و ایران و اثرات سلامتی ناشی از آن‌ها را توضیح دهند.
۴. اصول و روش‌های ارزیابی خطر مخاطرات را فراگیرند.
۵. با انواع مخاطرات طبیعی (نظیر زلزله، سیل، طوفان) و اقدامات سلامت مرتبط آشنا شوند.
۶. با انواع مخاطرات انسان ساخت / تکنولوژیکال (نظیر آتش سوزی، حوادث جاده‌ای، ریلی، هوایی، دریایی، حوادث صنعتی و ...) و اقدامات سلامت مرتبط آشنا شوند.

سرفصل‌های آموزشی این دوره

جلسه	عنوان
اول	اصطلاحات رایج و تعاریف آن‌ها (بلا، مخاطره، آسیب‌پذیری، ظرفیت، ارزیابی خطر، تاب‌آوری)، تقسیم‌بندی‌های مرسوم انواع مخاطرات، مراحل مختلف چرخه مدیریت خطر بلایا
دوم	آشنایی با پایگاه‌های داده موجود در زمینه مخاطرات طبیعی و انسان ساخت

سوم	اپیدمیولوژی انواع مخاطرات در دنیا و ایران و اثرات سلامتی ناشی از آنها
چهارم	ارزیابی خطر مخاطرات و تدوین نقشه خطر آنها
پنجم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: زلزله
ششم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: لغزش زمین
هفتم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: سیل
هشتم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: طوفان
نهم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: گردباد و هاریکن
دهم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: تگرگ و صاعقه
یازدهم	آشنایی با مخاطرات طبیعی: آبروهای سخت، بهمن
دوازدهم	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت: حوادث تکنولوژیکال و اقدامات محافظتی
سیزدهم	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت: حوادث شیمیایی و نشت مواد صنعتی و اقدامات حوزه سلامت
چهاردهم	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت: آتش سوزی (پلاسکو، جنگل ها، ...) و اقدامات حوزه سلامت
پانزدهم	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت: حوادث جاده‌ای، ریلی، هوایی و دریایی و اقدامات حوزه سلامت
شانزدهم	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت: حوادث پیچیده، وضعیت های شکننده (fragile situations) و اقدامات حوزه سلامت
هفدهم	آزمون پایان ترم

شیوه‌های تدریس

- سخنرانی
- بحث گروهی و پرسش و پاسخ در کلاس

- هر دانشجو بر اساس طرح درس، به صورت انفرادی در زمان های تعیین شده توسط استاد، طی جلسات مختلف، سخنرانی خواهد داشت.
- گزارش کلاسی دانشجو از حضور خود در جلسات، مجامع و کنفرانس های علمی مرتبط با موضوعات آموزشی این دوره

شیوه ارزشیابی دانشجو

۳۵ درصد نمره کل	مشارکت در فعالیت های کلاسی، مرور مطالب جلسه / جلسات قبل و برگزاری کوئیزهای منظم
۳۵ درصد نمره کل	آزمون پایانی
۳۰ درصد نمره کل	تکالیف و تمرین های کلاسی و ارائه به موقع • ارائه شفاهی یکی از موضوعات • انجام تکالیف کلاسی

وسایل کمک آموزشی

- آموزش مجازی از طریق اینترنت و پلتفرم اسکای روم
- نمایش تصاویر و فیلم های آموزشی

- Text books
- Print materials

منابع اصلی درس

1. Ciotto GR, Biddinger PD, Darling RG, Fares S, Keim ME, Molloy MS, Suner S, editors. Ciotto's disaster medicine. Elsevier Health Sciences; 2015 Nov 5.
2. Koenig KL, Schultz CH, editors. Koenig and Schultz's disaster medicine: comprehensive principles and practices. Cambridge University Press; 2010.
3. Edward B. Natural Disasters. New York. Cambridge university press. Last edition.
۴. اردلان علی و همکاران. درس‌نامه سلامت در حوادث و بلایا. تهران: انتشارات مهرآوش، 1395
۵. جهانگیری کتابون. اصول و مبانی مدیریت بحران. چاپ و ویرایش دوم تهران: موسسه آموزش عالی هلال ایران وابسته به جمعیت هلال‌احمر، 1390
۶. حسین حاتمی و همکاران. ویراست چهارم کتاب جامع بهداشت عمومی. تهران: انتشارات ارجمند، 1398